

60 år

1943 - 2003

60 ÅR MED HJÄRT- OCH LUNGSJUKAS LOKALFÖRENING I UMEÅ

Det är en ära att sammanfatta historiken för Hjärt- och Lungsjukas förening här i Umeå under 60 år. Att ha fått vara med och lära känna många av förgrundsfigurerna både i svunnen tid som i nutid. Att se den röda tråden vara sammanhållning, kamratskap och kampen för bättre levnadsvillkor.

I Umeå hölls den 21 juni 1943 ett möte med deltagare av f.d. patienter från Hällnäs sanatorium. Det beslöts att bilda en förening i Umeå. Dess namn blev KONVALESCENTFÖRENINGEN. LÖVSTA. UMEÅ. Ett 25 tal antecknade sig då som medlemmar.

Många hade kanske erfarenhet av de svåra tiderna som rådde under 1930-40 talet. Arbetslöshet, trångboddhet och ont om mat för de medellösa, någon form av sjukförsäkring eller socialt ansvar förekom inte.

Att svårigheterna många gånger var svåra för friska personer är välkänt.

Men hur var då situationen för de som drabbades av den genom tiderna nära nog svåraste folksjukdom vi haft – Lung tbc (Lungstot).

Man fick även kämpa mot de beslutande myndigheter som i slutet av 30-talet var i färd med att införa en ny tuberkulos lag som skulle innebära att s.k. bacillbärare skulle interneras på skyddade platser. En skyddslag med avsikt att lämna ett effektivt skydd åt de s.k. friska.

Patientföreningen i Hällnäs reagerade snabbt på detta. Det var eftervård man behövde, inte internering.

Att driva en förening under 40-50 talet var ej alltid så lätt ur ekonomisk synpunkt. Uppslagsrikedomen fick vara stor. Tombola, tidningsförsäljning, basarer, anslag från olika organisationer. Första året hölls även en offentlig dans på Folketshus. Arrangörerna var de ledande inom föreningen. Kommunanslag söktes från år 1950. 1943 bildades även centralföreningen för Västerbotten. Genom denna begärdes anslag från Landstingets Förvaltningsutskott till yrkesomskolning samt fri gasbehandling för mindre bemedlade.

Resultatet blev ett anslag på 10 000:- till yrkesomskolning.

Studiefrågan har i många år haft en dominerande plats. Under de första åren bestod utbildningarna till stor del av enskilt studerande genom korrespondenskurser. För dessa och andra former av enskilt studerande lämnades ekonomiskt bidrag. Man förstod under den här tiden, att skulle man klara sig både som enskild och som förening, behövdes ökade kunskaper. Därför har studiefrågan haft en framträdande plats. Medlemmar deltog i socialvårdskurser på Medlefors och Bommersvik.

Ett konvalescenthem startade våren 1956 genom samarbete inom de fyra nordligaste länen. Namnet var Fjällfarargården, ett tidigare pensionat i Undersåker, Jämtland. Till vistelse upp till 6 veckor bidrog Försäkringskassa, Landsting, Centralföreningen, samt den egna föreningen. För många var dessa vistelser mycket positiva.

Vid denna tidpunkt fanns det som mest 7 olika hem inom landet.

Tyvärr blev det med tiden svårt att ekonomiskt styra dessa hem. Även behovet av vistelse blev mindre. Människorna började få bättre levnadsvillkor. Det ena hemmet efter det andra lades ner och upphörde helt under 70-talet. Fjällfarargården såldes 1971.

I slutet av 1950 togs kontakt med tuberkulosföreningen i Vasa och sedermera Jakobstad. Vi möttes årligen i trevliga sammankomster. Detta pågick i flera årtionden.

Vid 1961 års Rikskongress skedde en förändring inom vårt Riksförbund. Det beslöts då, att även hjärtsjuka skulle tillföras vår organisation. Trots annonsering och propaganda gick det mycket trögt i början att få kontakt med denna sjukdomsgrupp. År 1968 redovisades endast 23 hjärtsjuka medlemmar. Det gick ända in på 70-talet innan de nya hittade till föreningen.

Kursverksamhet och studier blev nu mera inriktad för de hjärtsjuka. Bl.a. genom Hjärtats Dag samt anpassningskurser för hjärtsjuka.

Föreningen ägde en tid en sommarstuga belägen i Knivingen, Holmsund. Stugan erhöles genom testamente i gåva av ett äldre par från Umeå.

Under åren 1967-1975 fanns det för medlemmar möjlighet att hyra densamma sommartid. Stugan var vackert belägen, men något primitiv. För att ta sig till densamma var man tvingad att företa en kortare roddtur över Tavleån. Den såldes därför våren 1976.

I och med flyttningen av Lungkliniken från Hällnäs till Umeå år 1971, flyttade även patientföreningen. Den uppehölls därstädes till 1980, då den avvecklades. Sedan har ombud från Umeå HLF haft ansvaret för kontakten mellan föreningen och lungkliniken, resp. hjärtmedicin, avd 4. Dessa ombud har också varit med att organisera den hjärtgymnastik som bedrivs i Umeå för personer med genomgången hjärtinfarkt eller annan hjärtsjukdom. Eldsjälar i starten var Henning Bergström och Harry Åström. En mindre grupp deltog i en s.k. specialresa anordnad av ett forskarteam till USA.

Utbildning i hjärt- och lungräddning genomförs.

God kontakt har hållits med läkare från Universitetssjukhusets med.4, thorax och lungkliniken. Dessa har välvilligt ställt upp som föreläsare vid våra föreningsmöten. Liksom representanter från infektionskliniken som genomför den årliga vaccineringsen mot influensa.

Eftersom Riksförbundet ändrade sitt namn 1991, blev vårt föreningsnamn LÖVSTA Lokalförening, Umeå av Hjärt- och Lungsjukas Riksförbund. År 2002 ändrades namnet ånyo till nuvarande Hjärt- och Lungsjukas förening i Umeå.

Medlemmar inom Vindelns kommun har sedan några år tillbaka bildat egen förening. Önskemål har från Umeå HLF funnits, att det även skulle ha startats flera föreningar för att hålla en bättre kommunikation med medlemmarna, men detta har tyvärr ej lyckats ännu. Inom Vännäs kommun bedrivs sedan flera år gymnastikträning samt utbildning i Hjärt- och Lungräddning.

Nya arbetsformer har tillkommit till gagn för medlemmarnas rörlighet och hälsa. Sådana aktuella arbetsformer är: Spec. träning i varmvattenbassäng, spec. verksamhet för KOL-gruppen, träning för medlemmar med hjärtsvikt, Qigong terapi, boule, bowling, motionsgymnastik.

I dagsläget har föreningen 912 medlemmar.

Föreningen har numera en stark ekonomi, tack vare gåvor och testamenten som kommit in. På grund av detta har föreningen kunnat bevilja vissa bidrag till spec. utbildning som sedan kommit våra sjukdomsgrupper inom NUS i Umeå tillgodo.

Under åren som gått har det varit en trevlig samvaro för medlemmarna med resor inom och utom landet. Mötessammankomster med goda föreläsare och underhållande sång och musik.

Personer att minnas från tid som gått och fortfarande är:

HARALD HOLM, HOLMSUND. Den något bestämde mannen som förekom från starten 1943-1972. Var även ordförande i Centralföreningen i många år. Han var inte rädd att ta en dust med ansvariga inom kommunerna, om han ansåg, att en medlem behandlades felaktigt.

BROR PALM, UMEÅ 1959-1968. Ivrade mycket för samarbetet med grannföreningarna i Vasa & Jakobstad. Kunde enligt dåtidens möjligheter besöka Socialkontoret för att påverka bidrag till någon medlem.

EVALD ERIKSSON, UMEÅ 1970-1973. Kämpade tappert för att skapa kontakter med hjärtsjuka personer. Var även aktiv inom Centralföreningen.

GEORG LIND, UMEÅ 1973-1979 1985-1986. En idog kämpe både inom Umeå RHL, Centralföreningen, Patientföreningen samt Umeå HCK. Han sände iväg många skrivelser för att påverka tillkomsten av THORAX till Umeå.

TORSTEN LINDGREN, UMEÅ 1987-1994. Aktiv även på länsnivå samt inom Umeå HCK. Var genom sina juridiska kunskaper en stor tillgång för föreningen. Hade kanske svårt för att säga nej, och var därför allt för mycket engagerad i olika uppdrag.

BERT FORSBERG, UMEÅ 1995-1997. Duktig debattör för föreningens bästa.

RONNIE SJÖBERG, RÖBÄCK. Föreningens ordförande sedan år 1998. En alltid glad och optimistisk person. Vi hoppas Du skall ha ork ännu många år att fortsätta vara ledare för HLF i Umeå. Du har många positiva förslag att komma med, och jag tror, att Du tillsammans med övriga styrelsen lyckas i mångt och mycket.

Många utom ovan nämnda har gjort stora insatser för föreningen. Andan har varit god och viljan att nå fram med vårt budskap har känts bra.

SLUTORD:

Det mål som sattes upp i starten 1943 gäller i stort även idag.

att vi ska bry oss om varandra

att vi ska skapa gemenskap mellan varandra samt

att vi ska försöka förändra och förbättra levnadsvillkoren för varandra

HJÄRT- OCH LUNGSJUKAS FÖRENING I UMEÅ

Genom Florence Persson